

KAKSI KESKUSTA

Kolmannen Duuman viimeisen istuntokauden alkaminen toi heti esille kysymyksen tämän laitoksen toiminnan lopputuloksista. Erään tärkeimmän lopputuloksen voimme määritellä „Retshin” sanoin.

„Meillä”, kirjoitti „Retshin” pääartikkelien kirjoittaja äskettäin, „on toimitettu useita äänestyksiä, jotka saattavat tosiasiallisesti „vasemmistokeskuksen” uudelleen valtaan Duumassa... Duuman todellinen toiminta, joka koskee elämän ajankohtaisia tarpeita ja vaatimuksia, on aivan istuntokauden alusta tapahtunut jatkuvasti ja järjestelmällisesti vasemmistokeskuksen — tietenkin olemattoman vasemmistokeskuksen — suunnassa”.

Ja ikään kuin olisi saamassa kiikkiin „itse” pääministerin, lehti huudahtaa riemuiten: „Hra Kokovtsov ei ole hävennyt (ensi kertaa esiintyessään) kolmesti sanoa yhtyvänä täydellisesti (kadetti) Stepanovin todisteihin”.

Kiistaton tosiasia on, että „vasemmistokeskus” on olemassa. Kysymys on vain siitä, onko tuo tosiasia „elämän” vai lamaannuksen merkki?

Aivan alusta alkaen III Duumassa on ollut kaksi enemmistöä. Jo vuoden 1907 lopulla, ennen kuin tämä Duuma oli aloittanut „työnsä”, marxilaiset asettivat tilannearvionsa ja III Duumasta antamansa arvion painopisteeksi „kahden enemmistön” olemassaolon tunnustamisen ja niiden kummankin luonnehtimisen.

Toisen enemmistön muodostavat mustasotnialaiset ja oikeistolokakuulaiset, toisen — lokakuulaiset ja kadetit. Kolmannen Duuman vaalilaki onkin laadittu sellaiseksi, että muodostuisivat nuo kaksi enemmistöä. Suotta liberaalimme eivät ole huomaavinaan sitä.

Se, että hallituksen on pakosta pitänyt lähteä nimenomaan tälle tielle, ei ole johtunut sattumasta eikä mistään yksityisten henkilöiden ovelasta laskelmoinnista, vaan vuosien 1905—1907 luokkataistelun koko kulusta. Tapahtumat ovat osoittaneet, että väestöjoukkojen varaan ei voida „tehdä laskelmia”. Aikaisemmin, ennen „tapahtumia”, harhakuvitelma kruunun „kansanpolitiikasta” saattoi vielä olla olemassa; tapahtumat särkivät sen. Laskelmia jouduttiin tekemään avoimesti, peittelemättömästi, kyynillisesti erään komentoasemassa olevan luokan, Purishkevitshien ja Markovien luokan varaan sekä porvariston myötätunnon ja pelon varaan. Toisissa porvaristoryhmissä esiintyi voimakkaimmin pyrkimys järjestelmälliseen tukemiseen (lokakuulaiset), toisissa — myötämielisyys niin sanottua järjestystä kohtaan tai pelko (kadetit), mutta tuolla erolla ei ollut vakavaa merkitystä.

Mainittu muutos Venäjän *koko* poliittisessa järjestelmässä hahmottui jo niissä keskusteluissa, joita Witte, Trepov ja Stolypin kävivät vuoden 1905 lopusta alkaen Urusovin, Trubetskoin, Gutshkovin, Muromtsevin ja Miljukovin kanssa. Lopullisesti tämä muutos määräytyi ja valautui valtiolaitoksen muotoihin kolmannessa Duumassa ja sen kahdessa enemmistössä.

Siitä, miksi nykyiselle poliittiselle järjestelmälle on tarpeen edellinen enemmistö, on turhaa puhua. Mutta tavallisesti unohdetaan, että se tarvitsee toistakin, lokakuulaiskadettilaista enemmistöä: ilman „porvarillista kantelijaa” hallitus ei voisi olla sinä, minä se on; se ei voi olla olemassa, jollei se tee sopimusta porvariston kanssa; finanssiministeriö samoin kuin muutkaan ministeriöt eivät voi pysyä pystyssä, ellei koeteta sovittaa keskenään toisaalta Purishkevitshoja ja Markoveja ja toisaalta Venäjän porvarillista järjestelmää ja porvarillista kehitystä.

Ja nyt, kun „vasemmistokeskus” vaatimattomuudestaan huolimatta osoittautuu tyydyttämättömäksi, niin se todistaa tietenkin sitä, että *koko* porvaristo vakuuttuu yhä enemmän Purishkevitshien alttarille kantamiensa uhrien turhuudesta.

„Elämän ajankohtaisia tarpeita ja vaatimuksia” ei kuitenkaan voida tyydyttää „vasemmistokeskuksen” huokailuilla ja valituksilla, vaan ainoastaan ehdolla, että kaikki demokraatit tajuavat, mikä on syynä keskuksen voimattomuuteen

ja säällittävään asemaan. Sillä koko keskus, siinä luvussa vasemmistokeskuskin, seisoo vastavallankumouksen maaperällä: nämä keskuksat vaikerovat Purishkevitskien vuoksi, mutta ne *eivät halua eivätkä voikaan* tulla toimeen ilman Purishkevitsheja. Juuri siksi niiden kohtalo on katkera, juuri siksi tuo vasemmistokeskus ei ole saanut ainoatakaan voittoa, ei edes voiton hituistakaan.

„Vasemmistokeskus”, josta „Retsh” puhuu, merkitsee kuolemaa eikä elämää, sillä koko tuo keskus pelästyi Venäjän historian ratkaisevina hetkinä demokraattisia joukkoja ja käänsi niille selkänsä. Mutta demokraattien asia on elämää vastaava asia, se on elävin asia Venäjällä.

Elämän ajankohtaiset tarpeet ja vaatimukset raivaavat itselleen tietä sellaisilla aloilla, jotka ovat kaukana kadettien huomion vieneestä „vasemmistokeskuksesta”. Lukiesaan esimerkiksi Duuman selostuksia „ohranan” johdosta käydystä keskustelusta harkitseva lukija ei tietysti ole voinut olla huomaamatta, että kysymyksen asettelu Pokrovski 2:sen ja varsinkin Gegetshkorin puheissa erosi Roditshevin ja hänen sakkinsa kysymyksenasettelusta kuin maa taivaasta ja elämä kuolemasta.

„Zvezda” № 28,
marraskuun 5 pnä 1911

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan